

successoribus in perpetuum confirmamus. Nulli A ergo hominum fas sit super hac nostra confirmatione vestrum monasterium perturbare, aut aliquam ei exinde contrarietatem inferre; sed omnia in perpetuum ita intemerata servantur, quemadmodum prædicti prædecessoris nostri pagina noscitur institutum, salva in omnibus apostolicæ sedis auctoritate. Si quis sane hanc nostri privilegii paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, nisi congrue satisfecerit, potestatis honorisque dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat, conservantes autem eidem loco quæ sua sunt a remuneratore omnium bonorum Domino intervenientibus beatorum Petri et Pauli meritis æternæ vitæ præmia consequamur. Amen, amen, amen.

CUSTODI ME, DOMINE, UT PUPILLAM OCULI.

S. PETRUS. S. PAULUS. ANASTASIUS PAPA IV.

Ego Anastasius catholicæ Ecclesiæ episcopus.

Ego Hicmarus Tusculanus episcopus.

Ego Oddo diaconus cardinalis S. Georgii ad Velum Aureum.

Ego Gregorius presbyter cardinalis tituli S. Calixti.

Ego Hugo Ostiensis episcopus.

Ego Cencius Portuensis episcopus et Silvæ Candidæ.

Ego Guido diaconus cardinalis Sanctæ Mariæ in Porticu.

Ego Hubaldus presbyter cardinalis tituli S. Praxedis.

Ego Gregorius diaconus cardinalis et Sabiniensis electus.

Ego Joannes diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Ego Julius presbyter cardinalis tituli Sancti Marcelli subscripsi.

Ego Odo diaconus cardinalis Sancti Nicolai in Carcere Tulliano subscripsi.

Ego Wido presbyter cardinalis tituli Pastoris subscripsi.

Ego Astaldus presbyter cardinalis tituli Sanctæ Priscæ subscripsi.

Ego Henricus presbyter cardinalis tituli Sanctorum Nerei et Achillei subscripsi.

Datum Laterani per manum Rollandi, sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis et cancellarii, xii Kalend. Maii., indictione ii, Incarnat. Dom. ann. 1154, pontif. vero D. Anastasii papæ IV, anno i.

LXIV.

Privilegium pro monasterio S. Mariæ de Prato.

(Laterani, April. 20.)

[*Bullar. Cluniac.*, 64.]

ANASTASIUS episcopus, servus servorum Dei, di-

lectis filiis Theobaldo priori de Prato Sanctæ Mariæ ejusque fratribus tam præsentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

Religiosis desideriis dignum est facilem præbere consensum, ut fidelis devotio celerem sortiatur effectum. Eapropter, dilecti in Domino filii, justis vestris postulationibus clementer annuentes, præfatum monasterium, quo divino mancipati estis obsequio, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus, et præsentis scripti privilegio communitimus, statuentes ut quascunque possessiones, quæcumque bona idem monasterium in præsentiarum juste et canonice possidet, aut in futurum concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis, Deo propitio poterit adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus et illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis.

Burgum in quo ipsum monasterium situm est, cum monte Curio et cum omnibus aliis appendiciis suis, et quidquid parochialis beneficii totius parochiæ castri Donziacensis, et villæ Sanctæ Mariæ de Prato, cum capella de Bronzilia et omnibus quæ in villa illa, et in aliis circumpositis villulis habeatis: quidquid habetis de jure parochiali in villa de Poniaco, et quibusdam aliis circumjacentibus villulis: medietatem decimæ totius parochiæ vestræ, totam decimam minutam de agnis, et lana villæ vestræ: capellam Sanctæ Mariæ de castro Donziaco cum domibus sibi contiguas in quibus presbyter habitat vitalis: medietatem salis de foro ejusdem castri Donziaci; ecclesiam Sancti Martini cum medietate decimæ Mansi Merilli; medietatem totius territorii de Lueth cum decima, quæ fuit Bernardi de Galis, duo molendina et unum... ad Pontem; duas partes molendini de Bumont, tam de annona quam de piscatione, duo molendina nova; molendinum Albicastelli: terram Sancti Martini; terram Tripaldi; decimam de Cartis, cum illa quæ fuit Arnulfi, decimam Chevenci, decimam de Bergenis, decimam Paludis, nemus quod dicitur Chassaneium, silvam quæ dicitur Solua, clausum de Viliscordon, cum usu silvæ ipsi contiguæ, ad opus clausi et domorum quæ ibi sunt, et alia omnia quæ ibi habeatis; villam de Bretinolis cum omnibus pertinentiis suis, et jure parochiali quod in ea habeatis; decimam de Cavanis, medietatem decimæ furni de Maanes, quidquid habeatis apud Fontanas, villam de Fontaneio cum omnibus pertinentiis suis, ecclesiam de Pomæo cum medietate omnium reddituum ipsius; quidquid habeatis apud Valcheri, quidquid habeatis apud Melcharaldum, quidquid apud villam Generiam, quidquid apud Ulmos; silvam quæ dicitur Fais, ecclesiam de Bois cum medietate census ejusdem villæ; omnes etiam decimas, quas in parochia illa habeatis, et in aliis appendiciis suis, duas partes decimæ minutæ ejusdem parochiæ, de agnis, et lana, et porcis; villam de Villader cum omnibus appendiciis suis, capellam Sancti Martini, duas

vineas, quas habetis in valle de Aliniaco, cum pratis et aliis quæ in ea habetis; obedientiam de Chasneio cum omnibus appendiciis suis, et villa de Belregart, ecclesiam S. Arici cum medietate omnium reddituum ipsius; obedientiam de Molumnis, quæ est de vestro alodio cum omnibus appendiciis suis; ecclesiam ejusdem villæ, in qua omnium reddituum medietatem habetis; territorium de Maort; obedientiam de valle Dosia, cum silvis, pratis, molendino et omnibus aliis appendiciis, quæ omnia sunt de vestro Alodio; medietatem decimæ ejusdem villæ, in qua omnium reddituum medietatem habetis; ecclesiam de Colummeria. In episcopatu Eduensi, obedientiam de Luciaco, cum pratis, piscationibus, molendino, pascuis etiam per omnia prata illius ripariæ omni tempore ad equitaturas prioris ejusdem loci; vobis nihilominus confirmamus ecclesiam ejusdem villæ, cum medietate omnium reddituum ipsius et quibusdam decimis, et quidquid habetis apud Cervonem. Præterea libertatem, quam in temporalibus rebus habetis; et omnia illa, quæ ex donatione bonæ memoriæ Hervæi domni Donziaci monasterium vestrum habere dignoscitur, quemadmodum in scripto donationis ejus continetur, vobis auctoritate apostolica confirmamus. Rationabiles autem et antiquas consuetudines, quas monasterium vestrum habere dignoscitur, vobis nihilominus confirmamus. Ad hæc præsentī decreto firmiter prohibentes adjungimus, ut res et bona presbyterorum vestrorum, quæ ex beneficiis ecclesiarum, quæ ad vos pertinent acquisierunt, episcopi vel eorum vicarii, seu quilibet alii, exceptis illis, quas eis episcopi sponte dimiserunt, accipiendi, vel vobis auferendi non habeant facultatem. Adjicientes itaque statuimus, ut nulli episcopo liceat pro excessu vestro, vel illorum qui ad vos pertinent, terras vel ecclesias vestras sub interdico ponere, seu quod vestri juris est violenter auferre, donec in præsentia ejusdem episcopi vel metropolitani, parati eritis justitiam exhibere. Sancimus etiam et apostolicæ sedis auctoritate statuimus, ut de infractura cœmeterii vestri nullus, nisi vobis et ecclesiæ vestræ respondeat. Ecclesiæ vero vestræ, seu capellæ liberæ sint, et omnis exactionis immunes, præter consuetam episcopi paratam, et justitiam in presbyteros, qui adversus sui ordinis dignitatem offenderint; salva nimirum apostolicæ sedis auctoritate, et diocæsani episcopi canonica justitia. Liceat quoque vobis in ecclesiis vestris presbyteros eligere, ita tamen ut ab episcopis animarum curam absque venalitate suscipiant, et episcopo de plebis quidem cura respondeant, pro vero rebus temporalibus ad ipsum monasterium pertinentibus debitam vobis subjectionem exhibeant. Sane laborum vestrorum, quos propriis manibus aut sumptibus colitis, sive de nutrimentis vestrorum animalium, nullus a vobis præsumat decimas exigere.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat

A præfatum monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Cluniacensis abbatis in omnibus obedientia, ad cujus jus et proprietatem monasterium vestrum pertinere dignoscitur. Si qua igitur in futurum, etc.

Ego Anastasius catholice Ecclesiæ episcopus.

Ego Gregorius presbyter cardinalis tit. Calixti.

Ego Hicmarus Tusculanus episcopus.

Ego Hugo Ostiensis episcopus.

Ego Cencius Portuensis episcopus et S. Rufinæ.

Ego Odo diac. card. S. Georgii ad Velum Aureum.

B Ego Radulphus diac. card. S. Lucie in Septa.

Ego Guido diac. card. S. Mariæ in Porticu.

Ego Joannes diac. card. SS. Sergii et Bacchi.

Ego Odo diac. card. S. Nicolai in Carcere Tulliano.

Ego Hubaldus presb. card. tit. S. Praxedis.

Ego Manfredus presb. card. tit. S. Savinæ.

Ego Guido presb. card. tit. Pastoris.

Ego Jordanus presb. card. tit. SS. Susannæ et Felicitatis.

Ego Octavianus presb. card. tit. S. Cecilie.

Ego Astaldus presb. card. tit. S. Priscæ.

Ego Gerardus presb. card. tit. S. Stephani in monte Celio.

C Ego Henricus presb. card. tit. SS. Nerei et Achillei.

Ego Joannes presb. card. SS. Joannis et Pauli tit. Pammachii.

Datum Laterani per manum Rollandi, sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis et cancellarii XII Kalendas Maii, indictione II, Incarnationis Dominicæ anno 1154, pontificatus vero domni Anastasii IV papæ, anno I.

LXV.

Sententiam ab Eugenio III latam de controversia canonicorum S. Alexandri et S. Vincentii Bergomatum confirmat.

(Laterani, April. 21.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, IV, 462.]

ANASTASIUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis LANFRANCO præposito, cæterisque canonicis ecclesiæ S. Alexandri Bergamensis, in perpetuum, etc.

Sicut æquum est, et officio religioso conveniens, natas inter viros ecclesiasticos controversias rationabili fine decidere, ita quidem vigor æquitatis expostulat, quæ rationabiliter decisa fuerint, fidei committere litterarum; ac ne in posterum aliquorum refragatione turbentur, auctoritate apostolica roborare. Eapropter paci et quieti vestræ providere volentes, sententiam, quam inter vos, et canonicos Sancti Vincentii super quibusdam, unde inter vos, et eos causa fuerat diutius agitata, felicitis recordationis papa Eugenius prædecessor noster